

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 11 lipca 2006 r. *

W sprawie C-205/03 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości, wniesione w dniu 13 maja 2003 r.,

Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN), dawniej Federación Nacional de Empresas de Instrumentación Científica, Médica, Técnica y Dental, z siedzibą w Madrycie (Hiszpania), reprezentowana przez J.R. Garcíę-Gallarda Gila-Fourniera i D. Domínguez Pérez, abogados,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną jest:

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez W. Wilsa i F. Castilla de la Torre, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez J. Rivasa de Andrésa i J. Gutiérreza Gisberta, abogados, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

* Język postępowania: hiszpański.

popierana przez:

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, reprezentowane przez M. Bethella, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez G. Barlinga, QC, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

Królestwo Hiszpanii, reprezentowane przez N. Díaz Abad i L. Fraguas Gadeę oraz przez F. Díeza Morena, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

interwenienci w postępowaniu odwoławczym,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C.W.A. Timmermans i A. Rosas, prezesi izb, J.P. Puissechet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr (sprawozdawca), J. Klučka, U. Löhmus i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Poiares Maduro,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 września 2005 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 listopada 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (zwana dalej „FENIN”) wnosi w odwołaniu o uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 4 marca 2003 r. w sprawie T-319/99 FENIN przeciwko Komisji, Rec. str. II-357 (zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”), oddalającego jego skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji z dnia 26 sierpnia 1999 r., w której Komisja oddaliła jego skargę złożoną do niej na dwadzieścia sześć jednostek publicznych, w tym trzy ministerstwa, które zarządzają krajowym systemem opieki zdrowotnej (Sistema Nacional de Salud, zwanym dalej „SNS”), ponieważ te jednostki (zwane dalej „jednostkami zarządzającymi SNS”) nie są przedsiębiorstwami w rozumieniu art. 82 WE (zwanej dalej „sporną decyzją”).

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

- 2 Okoliczności faktyczne i ramy prawne, wynikające z zaskarżonego wyroku, można streścić w następujący sposób:
- 3 FENIN jest związkiem, który zrzesza większość przedsiębiorstw sprzedających wyroby medyczne, w szczególności sprzęt medyczny stosowany w szpitalach w Hiszpanii. Członkowie tego związku sprzedają te wyroby między innymi jednostkom zarządzającym SNS. Sprzedaż wyrobów medycznych tym jednostkom stanowi 80% obrotu przedsiębiorstw będących członkami związku.

- 4 W grudniu 1997 r. FENIN złożył do Komisji skargę, donosząc o systematycznych opóźnieniach w płatnościach ze strony jednostek zarządzających SNS, które jego zdaniem, stanowią nadużycie pozycji dominującej w rozumieniu art. 82 WE. Wskazał on, że wspomniane jednostki regulowały długi wobec jego członków ze średnim opóźnieniem wynoszącym trzysta dni, podczas gdy długi innych usługodawców w stosunku do tych jednostek spłacane były w krótszych terminach. Ta dyskryminacja jest spowodowana tym, że członkowie FENIN nie mogą stosować nacisku handlowego na te jednostki, ponieważ zajmują one dominującą pozycję na hiszpańskim rynku wyrobów medycznych.
- 5 W spornej decyzji Komisja oddaliła skargę, uzasadniając to tym, z jednej strony, że jednostki zarządzające SNS w ramach udziału w administracji publicznej służbą zdrowia nie działają jako przedsiębiorstwa, i z drugiej strony, że są nabywcami i wykorzystują wyroby medyczne po ich zakupie, a tych dwóch rzeczy nie można rozdzielać. W konsekwencji te jednostki przy zakupie wyrobów medycznych nie działają, zdaniem Komisji, jako przedsiębiorstwa w rozumieniu wspólnotowego prawa konkurencji i dlatego art. 81 i 82 WE nie mają do nich zastosowania.

Skarga wniesiona do Sądu i zaskarżony wyrok

- 6 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 10 listopada 1999 r. FENIN wniósł skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.
- 7 Na poparcie swojej skargi FENIN podniósł trzy zarzuty dotyczące, po pierwsze, naruszenia przez Komisję praw do obrony, po drugie, naruszenia prawa lub

oczywistego błędu w ocenie przy stosowaniu art. 82 i 86 WE oraz, po trzecie, braku uzasadnienia i braku przejrzystości spornej decyzji.

- 8 Sąd oddalił najpierw zarzut drugi, dotyczący stosowania art. 82 i art. 86 WE, stwierdzając w pkt 40 zaskarżonego wyroku, że jednostki zarządzające SNS nie działają jako przedsiębiorstwa przy zakupie wyrobów medycznych sprzedawanych przez członków FENIN w celu oferowania bezpłatnych usług medycznych osobom objętym SNS. Sąd uznał, że ten wniosek wynika z okoliczności przedstawionych w pkt 39 tego wyroku, a mianowicie z tego, że SNS działa zgodnie z zasadą solidarności, ponieważ jest finansowany poprzez składki na ubezpieczenie społeczne i inne państwowe fundusze oraz świadczy bezpłatne usługi na rzecz osób objętych tym systemem w ramach powszechnego dostępu do świadczeń, i że w związku z zarządzaniem systemem opieki zdrowotnej jednostki zarządzające SNS nie działają zatem jako przedsiębiorstwa.

- 9 Sąd stwierdził w pkt 41–44 zaskarżonego wyroku, że argument, jakoby publiczne szpitale w Hiszpanii podlegające SNS oferowały, przynajmniej sporadycznie, płatne usługi osobom nim nie objętym, a w szczególności turystom zagranicznym, został przedstawiony Komisji i jemu po raz pierwszy dopiero na etapie repliki. W konsekwencji orzekł on, że ten argument nie może być uwzględniony w ramach kontroli zgodności z prawem spornej decyzji.

- 10 Następnie, jeśli chodzi o zarzut pierwszy, oparty na naruszeniu praw do obrony, to Sąd go oddalił po ustaleniu w pkt 49 i 50 zaskarżonego wyroku, że Komisja słusznie oddaliła złożoną do niej skargę, uzasadniając to tym, że jednostki zarządzające SNS nie działają jako przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 82 WE. W związku z tym Sąd orzekł że nie ma powodu, aby Komisja badała inne aspekty złożonej do niej skargi.

- 11 Wreszcie, jeśli chodzi o zarzut trzeci, oparty na braku uzasadnienia i przejrzystości spornej decyzji, to zdaniem Sądu z pkt 58 i 59 zaskarżonego wyroku wynika, że Komisja przedstawiła rozważania prawne mające zasadnicze znaczenie w strukturze tej decyzji. Po przypomnieniu, że Komisja nie miała obowiązku zajęcia stanowiska w stosunku do wszystkich argumentów wysuniętych na poparcie skargi złożonej do Komisji, Sąd wyprowadził wniosek, że decyzja nie była dotknięta brakiem uzasadnienia. Jeśli chodzi o zarzucany brak przejrzystości tej decyzji, Sąd orzekł w pkt 63 tego wyroku, że Komisja spełniła obowiązek ciążyący na niej w niniejszym przypadku, tj. umożliwiła FENIN przedstawienie jego pisemnych uwag w odpowiedzi na pierwsze stanowisko zajęte przez Komisję.
- 12 Ponieważ trzy przytoczone przez FENIN zarzuty na poparcie skargi zostały oddalone, Sąd oddalił skargę w całości .

Odwołanie

Żądania stron i zarzut nieważności

- 13 FENIN wnosi do Trybunału o:

- uchylene zaskarżonego wyroku i

- obciążenie Komisji kosztami niniejszego postępowania oraz kosztami postępowania przed Sądem.

14 Komisja wnosi do Trybunału o:

- uznanie odwołania w części za niedopuszczalne,
- oddalenie odwołania w pozostałej części oraz
- obciążenie FENIN kosztami postępowania.

15 Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Królestwo Hiszpanii, które postanowieniem Prezesa Trybunału z dnia 17 października 2003 r. zostały dopuszczone do sprawy w charakterze interwenientów na poparcie żądań Komisji, wnoszą o oddalenie odwołania jako w części niedopuszczalnego a w części bezzasadnego oraz o obciążenie FENIN kosztami postępowania.

16 FENIN podnosi jedyny zarzut na poparcie swojego odwołania oparty na niewłaściwej interpretacji przez Sąd pojęcia „przedsiębiorstwo” w rozumieniu przepisów traktatu WE dotyczących konkurencji. Ten zarzut składa się z dwóch części.

17 W pierwszej części zarzutu FENIN podnosi, że Sąd niesłusznie nie uwzględnił tego, iż działalność zakupu jest działalnością gospodarczą samą w sobie, która może zostać oddzielona od później świadczonych usług, i że w związku z tym do jednostek zarządzających SNS muszą mieć zastosowanie reguły konkurencji.

- 18 W drugiej części zarzutu, która została podniesiona tytułem posiłkowym, FENIN twierdzi, że Sąd powinien być uwzględnić fakt, iż działalność zakupu jest działalnością o charakterze gospodarczym i że w konsekwencji reguły konkurencji mają do niej zastosowanie, ponieważ późniejsza działalność, tj. świadczenie usług medycznych ma właśnie taki charakter.

W przedmiocie odwołania

W przedmiocie dopuszczalności

- 19 Komisja podnosi zarzut niedopuszczalności, który dotyczy jedynie drugiej części zarzutu FENIN.
- 20 Komisja podnosi na wstępie, że twierdzenie, na którym opiera się druga część zarzutu, zostało przedstawione zbyt późno, albowiem po raz pierwszy nastąpiło to dopiero na etapie odwołania. W dalszej kolejności utrzymuje ona, że FENIN cały czas uważał, iż działalność jednostek zarządzających SNS ma charakter czysto społeczny. Wreszcie Komisja jest zdania, że druga część zarzutu dotyczy kwestii oceny faktów, która nie może być rozpatrywana przed Trybunałem w ramach badania odwołania.
- 21 Należy stwierdzić, jak słusznie podkreśliła Komisja, że FENIN po raz pierwszy na etapie odwołania podniósł, że działalność polegająca na świadczeniu usług medycznych przez jednostki zarządzające SNS ma charakter gospodarczy, że istnieje

związek pomiędzy zakupem wyrobów i ich późniejszym wykorzystaniem, a także że ma to wpływ na charakter działalności zakupu.

- 22 Wynika z tego, że drugą część jedynego zarzutu podniesionego przez FENIN należy oddalić jako niedopuszczalną.

Co do istoty sprawy

— Argumentacja stron

- 23 Na poparcie pierwszej części swojego zarzutu FENIN podnosi, że Sąd przyjął zbyt wąską definicję pojęcia działalności gospodarczej, uznając, że musi ona polegać na oferowaniu produktów lub usług na danym rynku i wyłączając z tej definicji działalność zakupu. Zdaniem FENIN podejście Sądu pozwoliłoby wielu jednostkom uniknąć zastosowania postanowień traktatu w zakresie konkurencji, pomimo że konkurencja byłaby naruszona wskutek zachowania tych jednostek.
- 24 Komisja podnosi, że pojęcie działalności gospodarczej charakteryzuje działanie polegające na oferowaniu produktów lub usług na danym rynku, a nie działalność zakupu jako taka. W konsekwencji nie należało oddzielać operacji zakupu od wykorzystania, jakiemu służy zakupiony towar.

— Ocena Trybunału

- 25 Sąd słusznie przypomniał w pkt 35 zaskarżonego wyroku, że pojęcie „przedsiębiorstwo” we wspólnotowym prawie konkurencji obejmuje każdą jednostkę wykonującą działalność gospodarczą niezależnie od jej formy prawnej i sposobu finansowania (wyroki z dnia 23 kwietnia 1991 r. w sprawie C-41/90 Höfner i Elser, Rec. str. I-1979, pkt 21; z dnia 16 marca 2004 r. w sprawach połączonych C-264/01, C-306/01, C-354/01 i C-355/01 AOK-Bundesverband i in., Rec. str. I-2493, pkt 46). Zgodnie z orzecnictwem Trybunału, Sąd podkreślił także w pkt 36 tego wyroku, że pojęcie działalności gospodarczej charakteryzuje oferowanie dóbr i usług na danym rynku (wyrok z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie C-35/96 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-3851, pkt 36).
- 26 Sąd słusznie wywiódł w pkt 36 zaskarżonego wyroku, że oceniając charakter działalności zakupu produktu, nie należy oddzielać od tej działalności późniejszego wykorzystania tego produktu i że charakter działalności zakupu bezwzględnie zależy od tego, czy późniejsze wykorzystanie zakupionego produktu ma charakter gospodarczy, czy też nie ma takiego charakteru.
- 27 Wynika z tego, że należy oddalić jako bezzasadną pierwszą część jedyne zarzutu FENIN, w którym na poparcie odwołania podniósł on, że działalność zakupu prowadzona przez jednostki zarządzające SNS jest działalnością gospodarczą samą w sobie, która może zostać oddzielona od później świadczonych usług i która jako taka powinna była zostać zbadana oddzielnie przez Sąd.
- 28 Mając na uwadze powyższe rozważania, należy oddalić odwołanie, jako w części niedopuszczalne, a w części bezzasadne.

W przedmiocie kosztów

- 29 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie FENIN kosztami postępowania, a FENIN przegrał sprawę, należy obciążyć go kosztami postępowania w niniejszej instancji. Zgodnie z art. 69 § 4 akapit pierwszy państwa członkowskie oraz instytucje, które wstąpiły do sprawy w charakterze interwenientów, pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Odwołanie zostaje oddalone.**
- 2) **Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN) zostaje obciążony kosztami niniejszego postępowania.**
- 3) **Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Królestwo Hiszpanii pokrywają własne koszty.**

Podpisy